ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/25/1307-2808-7

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	14.11.2025 Tallinn
Vaide esitamise aeg	28.08.2025
Teabevaldaja	SA Tartu Ülikooli Kliinikum aadress: aadress: L. Puusepa tn 1a, 50406 Tartu e-posti aadress: kliinikum@kliinikum.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Juhatuse esimees
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxx.xxxxx@xxxxxxx.xxx

RESOLUTSIOON

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1 ja 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 4 alusel

1. **teeb Andmekaitse Inspektsioon otsuse rahuldada vaie osaliselt;**
2. **teeb Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:**
   a. **vaadata uuesti läbi vaide esitaja 26.08.2025 esitatud teabenõue 1. punktis küsitud valvearstide ametikohtade, kes olid Tartu Ülikooli Kliinikumi psühhiaatriakliinikus valves 20.08.2025 ajavahemikul 19:00-21:30, osas ning väljastada küsitud teave, kui seadusest tulenevat keeldumise alust ei ole;**
   b. **juhul, kui Tartu Ülikooli Kliinikum siiski leiab, et teabenõudes küsitud valves olnud töötajate ametikohti ei saa väljastada, siis tuleb välja tuua keeldumise seadusest tulenev alus ning keeldumist põhjendada;**
3. **jätta vaie rahuldamata 26.08.2025 esitatud teabenõude**
   a. **1. punktis küsitud valvearstide nimede osas, sest Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul on põhjendatud teabele juurdepääsupiirangu seadmine AvTS § 35 lõike 1 punkti 12 alusel;**
   b. **2. punktis küsitud sisemiste juhiste osas, sest Tartu Ülikooli Kliinikumil puuduvad küsitud juhised.**
4. **määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 28.11.2025. Samaks ajaks edastada vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest koopia ka Andmekaitse Inspektsioonile;**
5. **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse rahuldamata jäänud osas (resolutsiooni punkt 3). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja edastas Tartu Ülikooli Kliinikumile (TÜK) 21.08.2025 teabenõude, milles palus väljastada psühhiaatriakliinikus 20.08.2025 kell 19:00-21:30 valves olnud arstide nimed ja ametikohad. Lisaks sooviti selgitusi selle kohta, millised on kliinikumi sisemised juhised või protseduurid olukorras, kus patsiendil tekib opioidravi vähendamise käigus tagasilangus või äge võõrutusreaktsioon. Samuti selle kohta, kuidas kontrollitakse ja tagatakse, et valvearst oleks tööülesannete täitmise ajal töövõimeline.
2. TÜK märkis teabenõude 26.08.2025 vastuses, et nii valvearstide nimed kui ka ametikohad on AvTS § 35 lg 1 punkti 12 kohaselt asutusesisene teave, tõi välja veebiaadressi Tervise Arengu Instituudi (TAI) poolt 2012. aastal koostatud opioidsõltuvuse ravi protokollile, millest asutus lähtub opioidsõltuvuse ravis ning selgitas töötaja joobeseisundi kontrollimisega seonduvat.
3. Vaide esitaja edastas TÜK-ile 26.08.2025 täiendava teabenõude, milles tõi välja põhjendused, miks tema hinnangul ei ole asjakohane teabele määratud piirang AvTS § 35 lg 1 punkt 12 alusel. Lisaks täpsustas soovi saada 21.08.2025 teabenõudes küsitud valves olnud arstide nimesid ja ametikohti ning konkreetseid sisemisi juhiseid ja protseduure.
4. TÜK selgitas 28.08.2025 vastuses, millistel seadusest tulenevatel juhtudel saab asutus eraõigusliku juriidilise isikuna olla teabeavaldaja, miks valvearstide andmete avaldamisel ei

saa olla aluseks teabenõudja poolt viidatud AvTS § 28 lg 1 punkt 6 ning keeldus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel, kuna ei pea ennast avalike ülesannete täitjaks.
5. Kuna vaide esitaja hinnangul ei olnud teabenõude täitmine nõuetekohane, siis esitas ta 28.08.2025 AKI-le sellekohase vaide, mille AKI menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue
Vaide esitaja palub AKI-l algatada menetlus TÜK-i suhtes teadlikult teabenõude mittenõuetekohase täitmise osas, sealhulgas:
1. Tuvastada kas SA Tartu Ülikooli Kliinikum on eba/seaduslikult keeldunud minu 21.08.2025 ja 26.08.2025 teabenõuete täitmisest.
2. Kohustada Kliinikumi avaldama 20.08.2025 kell 19:00-21:30 psühhiaatrikliiniku vastutavas osakonnas valvearstina töötanud arstide nimed ja ametikohad.
3. Anda Kliinikumile juhised avaliku teabe seaduse nõuetekohaseks täitmiseks edaspidi.

Vaide põhjendused
Vaide esitaja märgib vaides, et AvTS § 5 lõike 2 kohaselt on eraõiguslik juriidiline isik teabevaldaja ulatuses, milles täitab avalikke ülesandeid ning psühhiaatria erakorraline arstiabi on avalik ülesanne, mida TÜK täidab riikliku ravikindlustuse ja tervishoiusüsteemi raames. *Avalik ülesanne on ka see, kui pädev asutus on eraõiguslikule isikule andnud kohustuse osutada avalikes huvides teenust, mille toimimise eest vastutab riik (või muu avalik-õiguslik isik). Avalik ülesanne ei tähenda ainult täidesaatva võimu volitust, see võib olla ka tervishoiuteenuse osutamine.* Kuna psühhiaatri erakorraline arstiabi kuulub elutähtsate teenuste hulka, siis ei saa kliinikum tugineda väitele, et ta ei ole teabevaldaja.

Vaides juhitakse tähelepanu AvTS § 28 lg 1 punktile 6, mis kohustab avalikustama ametikohti täitvate isikute ees- ja perekonnanimed ning ametikohad. Vaide esitaja hinnangul laieneb eelnev kohustus ka eraõiguslikele juriidilistele isikutele avaliku ülesande täitmisel, kuna läbipaistvus on osa avaliku teenuse toimimise kontrollitavusest.

Vaide esitaja on seisukohal, et TÜK-i tuginemine AvTS § 35 lg 1 punktile 12 on vale, kuna valvearsti nimi ja ametikoht ei ole eraelu puudutav tundlik andmestik, vaid tööalane info, mis on seotud avaliku ülesande täitmisega. *RKHK otsuste 3-3-1-86-12 ja 3-3-1-50-10 järgi on avaliku ülesande täitja nimi ja ametikoht avalik teave.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

TÜK märkis täiendava teabenõude 28.08.2025 vastuses vaide esitajale, et kliinikum *on eraõiguslik juriidiline isik, kelle eesmärk on kõrgetasemelise arstiabi osutamine, arstidele ja muule meditsiinipersonalile välja- ja täiendusõppe tagamine ning meditsiinialane teadustöö./.../ Kliinikum on teabevaldajaks üksnes kahel juhul – teabe osas, mis puudutab avalike ülesannete täitmist (AvTS § 5 lg 2) või teabe osas, mis puudutab riigi eelarveliste vahendite kasutamist (AvTS § 5 lg 3 p 2).* Lisaks juhiti tähelepanu sellele, et TÜK ei ole teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes nagu vaide esitaja on täpsustavas teabenõudes ekslikult välja toonud. Seega ei laiene kliinikumile AvTS § 28 lg 1 punktist 6 tulenev ametnike andmete avaldamise nõue.

Täiendavalt selgitati, et kliinikumi töötajate isikuandmete väljastamisel on asutusel kohustus kaaluda teabenõude esitanud isiku eesmärgi ja huvi kaalukust ühelt poolt ning puudutatud isiku eraelu kaitse tähtsust teiselt poolt. *Põhiseadus sätestab isiku õiguse oma isikuandmete kaitsele. Erandiks on olukord, kus patsient küsib infot enda ravi kohta – sel juhul on tal õigus teada, kes teda ravis, aga mitte tingimata kõigi valves olnud arstide nimesid.*

Kokkuvõttes on TÜK vastuses vaide esitajale märkinud, et vastavalt AvTS § 23 lõike 2 punktile 2 võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda, kui eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav

teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist.

Vastuses AKI järelepärimisele on TÜK selgitanud, et peab ennast valvearstide nimede ja ametikohade osas teabevaldajaks AvTS-i mõttes. Lisaks märgitaks, et TÜK-ile teadaolevalt vaide esitaja ise ei viibinud teabenõudes märgitud ajal kliinikumis.

TÜK on seisukohal, et kuna vaide esitaja soovib välja selgitada just kindlal ajal valves olnud tervishoiutöötajaid nimepidi, siis viitab see sellele, et tööülesannete täitmine soovitakse siduda konkreetsete töötajatega. Kliinikumi hinnangul *vaide esitajale töötajate nimede avalikustamine paneb nad olukorda, kus nad võivad kogeda kriitikat või hukkamõistu, mis mõjutab otseselt nende vaimset heaolu.*

Kliinikum selgitab AKI-le järelepärimise vastuses, et TÜK ei väljasta ega anna teavet töötajate tööaja kohta, sest töötajate valvegraafikutele on asutus kehtestanud juurdepääsupiirangu. Seda põhjusel, et graafikutes on avaldatud täpne teave töötaja isikliku töö- ja puhkeaja rütmi ning koormuse kohta, mis on tugevalt seotud isiku eraelu planeerimise ja elurütmiga. *Valveaja avaldamine võib tekitada Kliinikumi personalis alusetut hirmu ja ebamugavustunnet võimaliku jälitamise või häirimise ees. /.../ Graafikud annavad konkreetse teadmise kriitilise personali reaalsest kättesaadavusest ja asukohtadest kindlal ajahetkel. See info loob väärtusliku teabe, mida saaksid kasutada ründajad (sh küber- või füüsiliste ohtude planeerijad), et tuvastada Kliinikumi nõrgad hetked. Lisaks on graafikud aluseks hädaolukorraks vajaliku ressursi paiknemise planeerimisel. Nende avalikustamine ohustaks paindlikkust töötajate koormuse ja puhkuse osas, mis on sisemise töökorralduse efektiivsuse seisukohalt oluline.*

Täiendavalt on vastuses AKI-le viidatud töötervishoiu ja tööohutuse seadusele (TTOS), mille alusel lasub kliinikumil kohustus võtta psühhosotsiaalsetest ohuteguritest tuleneva tervisekahjustuse ennetamiseks kasutusele asjakohased meetmed (TTOS § 91 lg 2). *Psühhosotsiaalseteks ohuteguriteks loetakse mh töökorraldusest ja töökeskkonnast tulenevad asjaolud, mis võivad avaldada mõju töötaja vaimsele või füüsilisele tervisele, sealhulgas põhjustada tööstressi (TTOS § 91 lg 1). Sellest tulenevalt peab Kliinikum tagama töötajate vaimse tervise kaitse. Juhtumid, kus töötajate isikuandmete avalikustamine tekitab neis negatiivseid emotsionaalseid reaktsioone ja põhjustab tööstressi, riivavad oluliselt töötajate eraelu puutumatust. Seetõttu on põhjendatud kehtestada teabele juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel.*

TÜK on *seisukohal, et arstide nimede väljastamata jätmine ei riku vaide esitaja õigusi, sest tervishoiuteenuse osutamise eest, sh selle kvaliteedi eest vastutab Kliinikum, kelle ülesanne on kontrollida ka töötajate tööülesannete täitmist.*

Lisaks märgitakse, et *ka olukorras, kus teavet ei ole tunnistatud asutusesiseseks kasutamises mõeldud teabeks, ei tohi isikuandmeid avalikustada põhjendamatult. Riigikohus on 14.12.2023. a haldusasjas nr 3-22-2321/42 selgitanud, et õigus isikuandmete kaitsele, sh tutvumisõigus ei ole siiski absoluutsed. Art-s 15 sätestatud õigus andmetega tutvuda ei tohiks kahjustada teiste isikute õigusi ega vabadusi (IKÜM põhjendus 63). Teiste isikutena on käsitatavad ka vastutava töötleja töötajad ning tutvumisviisi valikul tuleks leida kohane tasakaal vastanduvate õiguste vahel (C-579/21 Pankki S, p-d 79, 80, 83).*

Seoses asutusesiseste juhiste ja protseduuridega olukorras, kus patsiendil tekib opioidravi vähendamise käigus tagasilangus või äge võõrutusreaktsioon, märkis TÜK vastuses AKI-le järgnevat: *Kliinikumi hinnangul on vastusest aru saada, et kliinikul eraldi sisemisi juhiseid ega protseduuride ei ole, sest lähtutakse Tervise Arengu Instituudi poolt 2012. aastal koostatud Opioidsõltuvuse ravi protokollist. Vabandame siinkohal teabenõudja ees, kui selles osas oli teabenõude vastus tema jaoks ebaselge.*

Vastuse AKI täiendavale järelepärimisele selgitas TÜK, et ei kaalunud teabenõudes märgitud ajal

psühhiaatriakliinikus valves olnud tervishoiutöötajate ametikohtade väljastamist. *Seda põhjusel, et teabenõudest nähtuvalt oli teabenõudja soov siduda tööülesannete täitmine konkreetsete töötajatega. Kliinikumile ei olnud äratuntav, et teabenõudja sooviks oli teada üksnes tööl olnud isikute kutsekvalifikatsiooni või eriala.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Vaide ese

1. AKI-le 28.08.2025 esitatud vaides on vaide esitaja seisukohal, et teabevaldaja ei täitnud teabenõuet nõuetekohaselt. Seega on vaide esemeks teabenõude nõuetekohane täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

SA Tartu Ülikooli Kliinikum teabevaldajana

3. TÜK-i puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on teabevaldaja ainult kindlatel juhtudel. AvTS § 5 lõikest 2 tulenevalt laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid – ehk siis teabe osas, mis puudutab avalike ülesannete täitmist. Samuti võrdsustatakse teabevaldajaga sihtasutus teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist AvTS § 5 lg 3 punkti 2 alusel.

4. Seega on kliinikum teabevaldajaks ainult teabe osas, mis puudutab avalike ülesannete täitmist tervishoiuteenuse osutamisel või riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest saadud vahendite kasutamist. Muus osas TÜK-ile teabevaldaja kohustused ei laiene.

5. Kliinikum on vastuses vaide esitajale märkinud, et keeldub teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel ehk põhjusel, et kliinikumilt kui eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist. Kuid vastuses AKI-le on TÜK märkinud, et peab ennast valvearstide nimede ja ametikohade osas teabevaldajaks AvTS-i mõttes. TÜK-i seisukohast lähtuvalt käsitleb AKI praegusel juhul kliinikumi teabevaldajana valvearstide nimede ja ametikohade osas.

6. Vaide esitaja hinnangul laieneb TÜK-ile kui eraõiguslikule juriidilisele isikule teabe avalikustamise kohustus AvTS § 28 lg 1 punktist 6. Sätte kohaselt on teabevaldaja kohustatud avalikustama riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste koosseisud ja neis asutustes ettenähtud ametikohti täitvate ametnike ees- ja perekonnanimed, hariduse ja eriala, telefoninumbrid ning elektronpostiaadressid. Juhime vaide esitaja tähelepanu sellele, et eelnevalt märgitud sätte sõnastuse kohaselt kehtib ametnike andmete avaldamise kohustus riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele. Kuigi TÜK täidab tervishoiuteenuse osutamisel avalikku ülesannet, siis ei tee see asutusest riigiasutust, vaid kliinikum sihtasutusena jääb ikkagi eraõiguslikuks juriidiliseks isikuks. Nii nagu seda on täiendava teabenõude vastuses vaide esitaja selgitanud ka TÜK, siis kliinikumile ei laiene AvTS § 28 lg 1 punktist 6 riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele tulenevad kohustused.

7. Täiendavalt selgitab AKI siinkohal ka seda, et AvTS § 28 lõikes 1 loetletud teave tuleb avaldada teabevaldaja (riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusetele lisaks AvTS §-is 31 nimetatud asutustel) veebilehel. Mis AKI hinnangul ei tähenda seda, et teave, mille seadusejärgse avaldamise kohustus on asutuse veebilehel, on sellest tulenevalt avalik ka igas teises olukorras, nt ametniku/teenistuja andmete teabenõudega välja küsimisel.

Juurdepääs avalikule teabele ja teabenõude täitmine

8. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

9. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

10. Teabevaldaja peab teabenõude täitma viie tööpäeva jooksul (AvTS § 18 lg 1) kas väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keeldudes teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

11. Vaide esitaja soovis 21.08.2025 teabenõudes muu hulgas selgitusi selle kohta, millised on kliinikumi sisemised juhised või protseduurid olukorras, kus patsiendil tekib opioidravi vähendamise käigus tagasilangus või äge võõrutusreaktsioon. TÜK viitas teabenõude 26.08.2025 vastuses TAI 2012. aasta opioidsõltuvuse ravi protokollile, millest asutus lähtub opioidsõltuvuse ravis. Täiendavas teabenõudes palus vaide esitaja väljastada asutusesisesed vastavad juhised ja protseduurid, mille kohta TÜK 26.08.2025 vastuses selgesõnaliselt midagi ei märkinud.

12. Vastuses AKI-le selgitas TÜK, et nende hinnangul on vastustes vaide esitajale aru saada, et kliinikumil eraldi sisemisi juhiseid ega protseduuride ei ole. Siinkohal jääb AKI kliinikumiga eriarvamusele, sest AKI hinnangul ei ole teabenõude vastustest selgelt aru saada, et asutusel vastav dokumentatsioon puudub.

13. Juhime kliinikumi tähelepanu siinkohal sellele, et kui asutus eraõigusliku juriidilise isikuna ei ole teabenõudes küsitud teabe osas teabevaldaja, siis tuleb konkreetse teabe/dokumendi osas teabenõude täitmisest keelduda AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel. Juhul, kui eraõiguslikust juriidilisest isikust teabevaldajal teabenõudega küsitud dokumente/teavet ei ole, siis tuleb teabenõudjale seda teabenõude vastuses ka selgelt ja üheselt mõistetavalt selgitada (AvTS § 23 lg 1 p 2). AKI leiab, et praegusel juhul TÜK seda teinud ei ole. Samas on kliinikum vastuses AKI-le märkinud, et vabandab vaide esitaja ees, kui selles osas oli teabenõude vastus tema jaoks ebaselge. Seega AKI arusaamist mööda möönab TÜK, et soovitud juhiste ning protseduuridega seotud dokumentatsiooni puudumise osas ei olnud kliinikumi selgitused vaide esitajale selgesõnalised.

Teabele juurdepääsupiirangu määramine AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel

14. TÜK märkis teabenõude 26.08.2025 vastuses, et nii valvearstide nimed kui ka ametikohad on AvTS § 35 lg 1 punkti 12 kohaselt asutusesisene teave. Sätte kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks sellise teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus.

15. Kuna kliinikum määras teabele juurdepääsupiirangu, siis sisuliselt keeldus kliinikum teabevaldaja teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 punkti 1 alusel. Märgime siinkohal, et teabenõude vastuses keeldumise aluse märkimisele, mida kliinikum on teinud, lisaks peab teabevaldaja keeldumist teabenõudjale ka põhjendama. Praegusel juhul ei ole TÜK teabenõude kummaski vastuses valvearstide nimedele kui ka ametikohtadele AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel piirangu seadmist põhjendanud.

16. Vaide esitaja on seisukohal, et kuna valvearsti nimi ja ametikoht ei ole eraelu puudutav tundlik andmestik, vaid avaliku ülesande täitmisega seotud tööalane info, siis ei saa TÜK sellete teabele märgitud sätte alusel juurdepääsupiirangut määrata. Vaides on viidatud Riigikohtu otsustele 3-3-1-86-12 ja 3-3-1-50-10, mille järgi on avaliku ülesande täitja nimi ja ametikoht avalik teave. AKI hinnangul on märgitud otsused asjakohatud, sest kummaski otsuses ei käsitleta teenistuja nime ja ametikoha määratlemist avaliku teabena.

17. AKI selgitab, et praegusel juhul, kui TÜK küll peab valvearstide nimesid ja ametikohti avalikuks teabeks AvTS-i mõistes, siis ka sellise teabe avaldamisel võib kehtida seaduse alusel määratud juurdepääsupiirang. Isegi, kui vaide esitaja hinnangul ei esine teabe avalikustamata jätmise aluseid, siis on TÜK-il kui piiritletud teabe osas teabevaldajal kohustus hinnata, kas konkreetsel juhul on tegemist piiranguga teabega. Teabenõude täiendavas vastuses on kliinikum vaide esitajale küll selgitanud teabenõudja huvi ja eesmärgi ning puudutatud isiku eraelu kaitse kaalumist, kuid sellest tulenevaid väljastamata jätmise põhjendusi ei ole vaide esitajale välja toodud.

18. Märgime siinkohal Tallinna Ringkonnakohtu otsuse 3-17-458 punkti 13, milles kohus on asunud seisukohale, et AvTS § 35 lõige 1 punkt 12 kohustab tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust. Ka juhul, kui teavet ei ole tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, ei ole isikuandmete avalikustamine lubatud tingimusteta.

19. Antud juhul põrkuvad kaks põhiseadusest tulenevat õigust, nii õigus isikuandmete kaitsele ja isiku eraelu puutumatusele kui ka õigus saada avalikku teavet, siis tuleb teabevaldajal teabenõude täitmisel, milles küsitakse kolmandate isikute andmeid, teabele juurdepääsu piirangute üle otsustamisel kaaluda juurdepääsu soovinud isiku eesmärgi ja huvi kaalukust ühelt poolt ning puudutatud isiku eraelu kaitse tähtsust teiselt poolt.

20. AKI nõustub TÜK-i selgitusega vaide esitajale osas, et kui patsient küsib infot enda ravi kohta, siis on tal õigus teada raviarsti nime, aga mitte tingimata kõigi valves olnud arstide nimesid. AKI mõistab TÜK-i selgitusi selliselt, et praegusel juhul ei ole tegemist olukorraga, mil vaide esitaja küsib teavet talle endale osutatud raviteenusega seoses ehk ta ei soovi teavet enda õiguste ja vabaduste kaitseks. Selgitame, et ei ole välistatud olukorrad, mil teabenõudjal on teabenõude korras õigus saada isikuandmeid. Kuid seda üksnes juhul, mil teabenõudja vajab neid enda õiguste ja vabaduste kaitseks, mida tuleb teabe küsimisel teabevaldajale ka põhjendada (AvTS § 14 lg 2).

21. AKI hinnangul on järelepärimise vastuses asjakohane TÜK-i viide Riigikohtu otsusele nr 3-22-2321/42, mille kohaselt õigus isikuandmete kaitsele, sh tutvumisõigus ei ole siiski absoluutsed. Lisaks peab AKI oluliseks juhtida vaide esitaja tähelepanu täiendavalt ka Euroopa Kohtu hinnangule[1], mille kohaselt isegi sellisel juhul, kui *vastutava töötleja töötajate isikuandmeid puudutava teabe avalikustamine andmesubjektile, kelle isikuandmeid töödeldakse, on viimasele vajalik, et oleks kindlaks tehtav tema isikuandmete töötlemise seaduslikkus, võib see avalikustamine siiski kahjustada nende töötajate õigusi ja vabadusi.*

22. Märgitud kohtuotsus küll käsitleb pangalt teabe küsimist isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 15 alusel ehk isiku õigust küsida andmetöötlejalt enda kohta käivaid andmeid, kuid AKI hinnangul, olenemata teabe küsimise õiguslikust alusest, kas AvTS-i alusel teabenõude esitamine või IKÜM-i alusel enda kohta käivate andmete küsimine, tuleb teabevaldajal/andmetöötlejal igas olukorras eraldi hinnata juurdepääsu andmist isikuandmetele, sh töötajate isikuandmetele.

[1] Euroopa Kohtu otsus C-579/21, *Pankki S*, punkt 79.

23. TÜK on viidanud kliinikumile kui tööandjale TTOS-ist tulenevaltele kohustustele, sh töötajate vaimse tervise kaitse tagamisele. Sellest tulenevalt on kliinikum selgitanud, et töötajate isikuandmete avalikustamine võib neis tekitada negatiivseid emotsionaalseid reaktsioone ja põhjustada tööstressi, mis omakorda riivab oluliselt töötajate eraelu puutumatust.

24. Selgitame, et TTOS-i seletuskirjas[2] on töötervishoiu ja tööohutuse tagamisel küll põhirõhk neil aspektidel, mis on otseselt seotud asutusesisese töökorraldusega, kuid psühhosotsiaalsete ohutegurite hulgas on ära märgitud ka pingelised suhted klientidega/kolmandate isikutega. Seega ka seadusandja hinnangul ei tarvitse kõik tööalase suhtekeskkonna ohutegurid olla tingitud üksnes asutuse sisesuhtest, vaid põhjus võib tulla ka välissuhtest ehk tervishoiuteenust osutava asutuse puhul suhtlusest patsientidega/nende lähedastega.

25. AKI nõustub TÜK-i seisukohaga, et tervishoiuteenuse osutamise, sh selle kvaliteedi eest vastutab kliinikum, kelle ülesanne on kontrollida ka töötajate tööülesannete täitmist. Täiendavalt lisame, et kui patsient ei ole rahul talle tervishoiuteenust osutava asutuse teenistuja tööalase tegevusega, siis saab ta esitada sellekohase teavituse asutusele, kes teostab kontrolli teenistujate tööülesannete täitmise üle.

26. Lisaks on TÜK vastuses AKI-le selgitanud, et asutus on kehtestanud juurdepääsupiirangu töötajate valvegraafikutele. Märgime, et kuigi teabenõudega ei soovita otseselt graafiku väljastamist, siis küsitakse valvegraafikus sisalduvat teavet töötajate nimede osas. Seega TÜK-i põhjenduste alusel võibki AKI arvates nimeliselt töötaja täpse tööaja väljastamisel teha järeldusi isiku töö- ja vabaaja osas. See omakorda võimaldab soovijal saadud teavet enda huvides, sh halbadel kavatsustel, ära kasutada ehk võibki toimuda oluline riive isiku eraelu kaitsele.

27. Samuti teave selle kohta, mis ajavahemikel, kui suures koosseisus kliinikumis töötajaid parasjagu töötab, võib anda võimaluse välja selgitada nö kliinikumi nõrgad kohad, mida vajadusel nt rünnakute tegemiseks rakendada. Kuigi see ei ole otseselt seotud riivega töötaja eraelule, siis üldises plaanis võib kujutada ohtu asutuse turvalisusele.

28. Seega, vaidemenetluse raames TÜK-i antud selgituste alusel on AKI hinnangul põhjendatud psühhiaatriakliinikus valves olnud töötajate nimedele juurdepääsupiirangu seadmine AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel. Küll aga ei ole vaide esitajale ega AKI-le selgitatud, milles seisneb oluline riive isiku eraelule, kui avaldatakse valves olnud töötajate ametikohad. TÜK märkis AKI täiendava järelepärimise vastuses, et kliinikum, ei ole kaalunud teabenõudes märgitud ajal valves olnud tervishoiutöötajate ametikohtade väljastamist.

Kokkuvõte

29. Vaide esitaja soovis, et AKI tuvastaks vaidemenetluse raames, kas TÜK-i keeldumine 21.08.2025 ja 26.08.2025 teabenõuete täitmisest on olnud õiguspärane. Sellest tulenevalt kohustada kliinikumi avaldama teabenõuetes märgitud ajal psühhiaatriakliiniku vastutavas osakonnas valvearstina töötanud arstide nimed ja ametikohad. Tulenevalt sellest, et TÜK peab ennast valvearstide nimede ja ametikohtade osas teabevaldajaks, on AKI hinnangul vaidemenetluse raames antud selgitustest tulenevalt töötajate nimedele põhjendatult määratud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel.

[2] Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning kollektiivlepingu seaduse muutmise seaduse 581 SE seletuskiri, lk 6. Leitav aadressil https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/859455f2-8468-4474-ab9c-1cdb0e219fe8/tootervishoiu-ja-tooohutuse-seaduse-ning-kollektiivlepingu-seaduse-muutmise-seadus/ (20.01.2025)

30. HMS § 5 lõike 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult kiirelt ja lihtsalt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Tulenevalt eelnevalt märgitud menetluspõhimõtetest ning sellest, et vaide esitaja saab käesolevast vaideotsusest, sh TÜK-i selgituste osast, teada valves olnud töötajate nimedele määratud juurdepääsupiirangu põhjustest, siis ei tee AKI teabevaldajale ettekirjutust täiendavalt nõuetekohaselt keelduda teabenõude täitmisest ehk põhjendada teabele määratud juurdepääsupiirangu seadmist. Seega jääb vaie 26.08.2025 esitatud teabenõudes soovitud valvearstide nimede väljastamise nõudes rahuldamata.

31. Küll aga ei ole teabenõudes küsitud ametikohtadele AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel määratud juurdepääsupiirangut põhjendatud ei vaide esitajale ega vaidemenetluse raames AKI-le. Selles tulenevalt rahuldab AKI vaide 26.08.2025 teabenõude osas, milles sooviti teabenõudes märgitud ajavahemikul valves olnud töötajate ametikohtade väljastamist. Seega teeb AKI TÜK-ile ettekirjutuse teabenõue eelnevalt märgitud osas uuesti läbi vaadata ning väljastada küsitud teave, kui seadusest tulenevat keeldumise alust ei ole. Juhul, kui kliinikum siiski leiab, et teabenõudes küsitud valves olnud töötajate ametikohti ei saa väljastada, siis tuleb välja tuua keeldumise seaduslik alus ning keeldumist põhjendada.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel